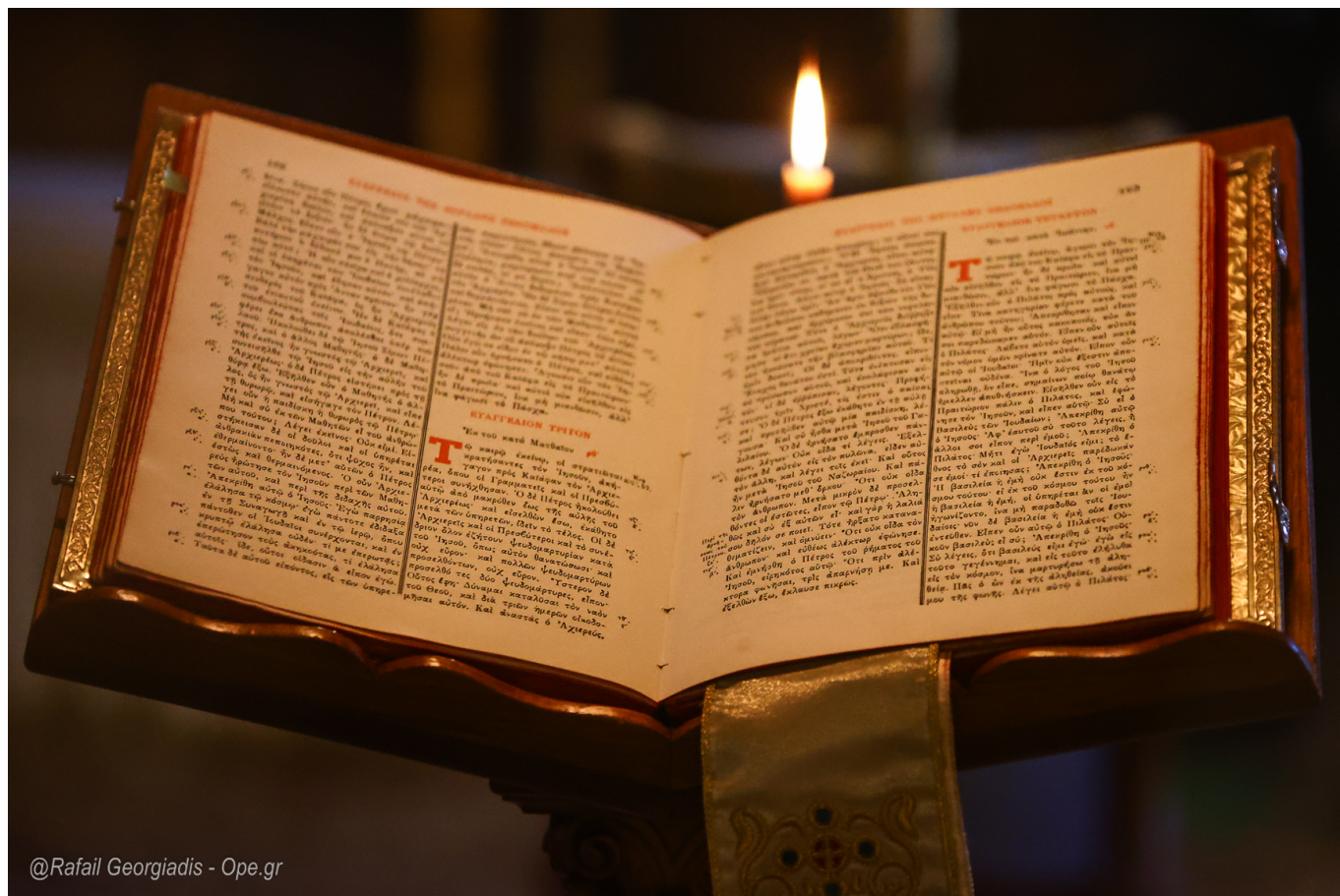

Επίσκοπος Μελιτηνής: Τα Άδεια Δίχτυα

/ Γνώμες

@Rafail Georgiadis - Ope.gr

Η λίμνη της Γαλιλαίας δεν είναι υδάτινη επιφάνεια, είναι εσχατολογική επιμονή. Υπόσχεση που δεν μπορεί να ανακληθεί, διότι προηγείται της γλώσσας. Αν η έρημος είναι το πεδίο της φωνής, αυτή η λίμνη είναι η μήτρα του ρήματος - όχι του λόγου· του ρήματος, όπως αυτό εκφέρεται στον χρόνο, και όμως δεν ανήκει σ' αυτόν. Είναι μια στιγμή κατά την οποία ο χρόνος διαρρηγνύεται, όχι με δραματικό θόρυβο, αλλά με την ήσυχη ακρίβεια του νυστεριού, και η αιωνιότητα διαφεύγει από τη σχισμή ως πράξη.

- Επίσκοπος Μελιτηνής κ. Μάξιμος Παφίλης

Εκείνοι που αγωνίζονται για τον επιούσιο δεν διανοούνται ότι αυτό το αγωνιώδες

επαναλαμβανόμενο «σήμερον» τους καθιστά θεατές της ίδιας κίνησης που διέκοψε ο Χριστός όταν στάθηκε και μίλησε. Όχι στους πολλούς· στους λίγους, σε δύο, σε τέσσερις, ίσως σε έναν κάθε φορά. Και ο λόγος του δεν ήταν ούτε επιχείρημα ούτε μεταφορά. Ήταν προστακτική –όχι βίαιη, αλλά αναπόφευκτη–, όπως εκείνο το παλιό ρήμα: «Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων» (Ματθ. 4,19). Δεν υπήρξε προετοιμασία· δεν υπήρξε εξήγηση· και όμως, υπήρξε απόκριση.

Αυτό δεν ήταν θεατρική χειρονομία ούτε κήρυγμα υψηλού ήθους· ήταν ρήξη. Και η ρήξη δεν ήταν ψυχολογική· ήταν οντολογική. Ό,τι μέχρι τότε αποτελούσε το δίκτυο του βίου –τα δίχτυα, το πλοίο, ο πατέρας– παραμερίστηκε χωρίς φασαρία, χωρίς σκέψη, διότι ο Λόγος όταν μιλάει, δεν επιτρέπει λογισμούς. Ο Χριστός δεν ήλθε να συζητήσει· ήλθε να διακόψει. Και αυτό ακριβώς είναι που απουσιάζει από την πίστη μας σήμερα. Δεν είναι η απουσία του προσώπου Του, είναι η απουσία της απόκρισης. Ή, για να είμαι ακριβέστερος, η αντικατάσταση της απόκρισης με μία αίσθηση αυτοεπιβεβαιωτικής συμμετοχής – ένα ηθικολογικό διαδικτυακό κουκλοθέατρο, όπου αντί για την εγκατάλειψη των πάντων, υψώνουμε το βλέμμα σε οθόνες και καθρεφτιζόμαστε στους ψηφιακούς ρυθμούς της εικαζόμενης ευσέβειας.

Η εντολή έγινε ρητορική. Το «ἠκολούθησαν αὐτῷ» (Ματθ. 4,20) έγινε ερμηνευτική στρατηγική, όχι βίωμα. Κι ο πατέρας –ο πατέρας, που στα πρώτα λόγια εγκαταλείφθηκε– αναδύεται ξανά ως επινόηση, ως βιογραφικό δεδομένο, ως ταυτότητα. Ποια δίχτυα άφησες εσύ; Ποιο πλοίο;

Η πρόκληση του Ευαγγελίου δεν είναι πρόσκληση σε μια ηθική κοινότητα με διακριτικά μέλη. Είναι ρωγμή στη φυσική σειρά, ριζική ανατροπή του τρόπου με τον οποίο το εγώ δομείται – και επιβεβαιώνεται. Κι όμως, πόσοι μετατρέψαμε αυτή τη ρωγμή σε πηγή κοινωνικής υπεροχής; Πόσοι ντύσαμε τη σιωπή της πίστης με το ένδυμα της υπερηφάνειας; Και κάθε φορά που η κλήση γίνεται μέσο –όχι μόνο μέσο προβολής, αλλά ακόμη χειρότερα: εργαλείο για επιβολή, ένδειξη αγιότητας, μηχανισμός αναπαραγωγής ενός συστήματος– η φωνή Του πνίγεται, όχι στη βία του κόσμου, αλλά στον καθωσπρεπισμό των «ευσεβών».

Τότε, δεν πρόκειται για μαθητεία, αλλά για προδοσία. Μια ήπια, σταδιακή, καθημερινή σταύρωση – όχι ηρωική ούτε μαρτυρική. Απλώς, εξυπηρετική. Το μαχαίρι δεν εισχωρεί στον τύπο των ήλων, αλλά στα χαρτιά του γραφείου· όχι στο σώμα Του, αλλά στην καρδιά του ευαγγελίου. Και όσοι το διαπράττουν, συχνά μοιάζουν περισσότερο με καλά εκπαιδευμένους υπαλλήλους, παρά με ανθρώπους που εγκατέλειψαν τα δίχτυα τους.

Ποιος λοιπόν ακολουθεί; Εκείνος που διατηρεί το σχήμα της πίστης, αλλά δεν

αποδέχεται την απώλεια που αυτή προϋποθέτει; Εκείνος που έχει μετατρέψει το Ευαγγέλιο σε ζήτημα αισθητικής; Πόσο εύκολα στιγματίζεται η «ακατάλληλη» γυναίκα, το «μη επαρκώς μετανοημένο» σώμα, η παρουσία που διακόπτει την ομοιομορφία του ναού. Όμως Εκείνος δεν παραμένει μέσα. Στέκεται έξω – στη βροχή. Στο πρόσωπο του πρόσφυγα, της γυναίκας που γλίτωσε από την κακοποίηση, του ανέργου που ψάχνει απλώς μια πόρτα ανοιχτή.

Η Εκκλησία, αν έχει λόγο υπάρξεως, τον έχει ως ξενώνας για πληγωμένους. Δεν είναι χώρος τελειότητας, είναι λουτρό καθαισμού. Και η μαθητεία δεν είναι θέση· είναι στάση. Δεν είναι ύψος· είναι κλίση. «Ὁ δε μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος». Όχι επιτηδευμένα, αλλά έμπρακτα. Το νίψιμο των ποδιών δεν είναι τελετουργία· είναι αποκάλυψη της φύσης της βασιλείας. Αν η αποστολή είναι ακόμη λέξη που λέγεται με σοβαρότητα, δεν μπορεί να σημαίνει επιβολή. Δεν μπορεί να είναι το χαρτοφυλάκιο μιας πολιτιστικής υπεροχής. Ούτε ένα πρόγραμμα μεταφοράς αξιών. Είναι η απλή, σχεδόν αόρατη πράξη του να σταθείς πλάι στον άλλο χωρίς να του ζητήσεις να σου μοιάσει. Να αναγνωρίσεις στο βλέμμα του το δικό σου παρελθόν, πριν γίνει μνήμη. Να του προσφέρεις νερό· όχι επειδή εκείνος διψά, αλλά επειδή εσύ κάποτε διψούσες. Να του πλύνεις τις πληγές, όχι επειδή είσαι γιατρός, αλλά επειδή κάποτε κάποιος καθάρισε τις δικές σου. Αυτή είναι η αλιεία των ανθρώπων. Όχι να τους μαζέψεις σε καθαρά δίχτυα· αλλά να τους βγάλεις από τη σκοτεινή τους λίμνη. Όχι να μετρήσεις κεφάλια σε στατιστικές· αλλά να γνωρίσεις ψυχές με την οικειότητα της σιωπής. Όχι να προσφέρεις απαντήσεις· αλλά να σταθείς δίπλα στην ερώτηση. Όχι να μιλήσεις για πίστη· αλλά να τη ζήσεις ως πράξη κοινής ανάσας. Πίστη, δηλαδή, που μετριέται με ποτήρια νερού και φέτες ψωμιού. Όχι με παλμούς ρητορικής.

Ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας δεν θα το έλεγε καλύτερα· ούτε απλούστερα: «Τοῦτο πρῶτον πίε, φησὶ, ταχύ ποίει... δέχεσθε τὸ κήρυγμα τὸ σωτήριον».[1] Η ταχύτητα δεν είναι σπουδή· είναι αναγνώριση της στιγμής. Όχι του καιρού γενικά, αλλά της καιρικότητας του νυν: το τώρα που δεν θα επαναληφθεί. Η απόκριση δεν σηκώνει μελλοντολογίες. Είναι όπως η αυγή – είτε σε βρίσκει ξύπνιο, είτε όχι.

Η μαθητεία δεν είναι αποδοχή κανόνων· δεν είναι εγγραφή σε σχολή· δεν είναι συμμόρφωση. Είναι έξοδος. Όχι ηρωική, αλλά υπαρξιακή. Η μετάβαση από την αυτάρκεια στην προσφορά. Από την ψευδαίσθηση του ελέγχου στη βεβαιότητα της αγάπης. Όχι μιας αγάπης ασαφούς, αλλά εκείνης που θυσιάζεται – με το σώμα, με τον χρόνο, με την απώλεια. Και που στο τέλος γνωρίζει ότι μόνο αυτό που έχει ήδη δοθεί μπορεί να σωθεί.

Ό,τι κρατάς, χάνεται. Ό,τι δίνεις, παραμένει.

Η αληθινή ταυτότητα του ανθρώπου δεν βρίσκεται μέσα του. Δεν είναι το σύνολο των αναμνήσεών του ούτε η ψυχολογία του. Είναι η σχέση του με τον Άλλο – πρώτα τον Θεό, έπειτα κάθε «άλλον» που γίνεται εικόνα Του. Γι' αυτό και κάθε βήμα που κάνει πίσω Του είναι βήμα προς το Πάθος. Όχι ως σκηνοθεσία εσωτερικής εξύψωσης, αλλά ως κάθοδος. Προς τον Γολγοθά. Εκεί όπου η σιωπή γίνεται κραυγή και το σκοτάδι αφήγηση.

Μόνο μέσα από τη νύχτα περνά κανείς στην Ανάσταση. Όχι ως ιδέα. Ως εμπειρία.

Και εκεί, στην άκρη της θυσίας, δεν υπάρχει πια θεωρία. Υπάρχει μόνο ποίηση – όχι με λέξεις, αλλά με το αίμα της καρδιάς. Μια γραφή όχι σε χαρτί, αλλά στα χέρια που ακουμπούν τα χέρια του άλλου. Ένας στίχος όχι προς αποστήθιση, αλλά προς ζωή. Ένας ψαράς που δεν συλλαμβάνει αλλά λυτρώνει.

[\[1\] Κύριλλος Ἀλεξανδρείας](#), *Τα Εύρισκόμενα Πάντα*, ἐν *Patrologiae Cursus Completus: Series Graeca*, ἐπιμ. Jacques-Paul Migne, τ. 70 (Paris: J.-P. Migne, 1864), 248.

Κεντρική φωτογραφία Ραφαήλ Γεωργιάδης